

METODIKA OPTIMALIZÁCIE PROCESOV - **KONVENCIE** **MODELOVANIA**

JANUÁR 2020

Európska únia
Európsky sociálny fond

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OBSAH

Metodika optimalizácie procesov - Konvencie modelovania upravuje jednotný postup pri tvorbe procesných modelov v rámci OP EVS a nasledujúcich optimalizačných projektov v prostredí verejnej správy (VS).

Úvod do konvencií modelovania 04

Úvodná časť popisuje procesný model a jeho základné definície

Hierarchizácia procesov 06

Časť o hierarchizácii procesov pomenúva mieru detailov na piatich úrovniach procesného modelu

Typ procesných modelov 08

V tejto časti nájdete vysvetlený rozdiel medzi kolaboračným a procesným diagramom

Objekty na mapovanie a modelovanie procesov 10

Ukážka základných objektov, ktoré slúžia na tvorbu diagramov

Základné pravidlá tvorby procesných modelov 12

Popis vzťahov a spôsobu použitia objektov na tvorbu diagramov

Základné pravidlá tvorby procesnej dokumentácie 22

Vysvetlenie zapisovania atribútov procesu do štruktúrovanej podoby

V tomto dokumente nájdete konvencie špecificky platné pre **Metodiku optimalizácie procesov verejnej správy**, ktoré sú založené na metodológii BPMN 2.0. Na optimalizáciu ZS je zvolený procesný prístup, ktorého všeobecný popis nájdete nižšie.

Základom metodiky optimalizácie procesov VS je BPMN 2.0

Pre účely modelovania procesov je zvolená metodológia [BPMN 2.0](#), v rámci ktorej boli pre potreby mapovania procesov vybrané nasledovné konvencie ako záväzné pravidlá pre optimalizačné projekty.

Cieľom mapovania súčasného stavu procesov ZS je vytvorenie procesných modelov na úrovni aktivít a získanie informácií potrebných pre identifikáciu optimalizačných príležitostí. Zapracovanie optimalizačných opatrení sa prejaví pri dizajnovaní budúceho stavu procesov ZS.

Procesné modely pomáhajú pochopiť a ohodnotiť súčasný stav

Procesné modely sú neoddeliteľnou súčasťou analytickej fázy optimalizácie a pomáhajú pochopiť súčasný stav realizácie procesov. Je veľmi dôležité mať reálny pohľad na súčasný stav, ktorý umožňuje tímu realizujúcemu optimalizáciu procesov:

- pochopiť dôležité časti procesov a ich „flow“,
- poznať, kto je zahrnutý do procesu (tzv. aktéri procesu),
- pochopiť, kde proces začína a aký je jeho koniec,
- pochopiť výkonnosť procesu,
- identifikovať príležitosti na zlepšenie procesov,
- pochopiť reálne možnosti optimalizácie procesov.

Po mapovaní súčasného stavu je možné definovať tri základné charakteristiky každej analyzovanej aktivity v rámci procesov:

Modelovanie kolaboračných a procesných diagramov

Hierarchizácia procesov

Podľa hierarchie sa určujú typ diagramu

Typ diagramov

Diagram obsahuje objekty

Objekty na mapovanie a modelovanie procesov

Objekty sa používajú pri modelovaní diagramov

Základné pravidlá tvorby procesných modelov

Priebeh procesu je zaznamenaný graficky aj štruktúrovane

Základné pravidlá tvorby procesnej dokumentácie

Procesný model

Čo sa robí?
1 Kto to robí?
2 Ako sa to robí?
3

Základné definície procesného prístupu

Proces je súbor vzájomne previazaných aktivít, ktoré sa začali v reakcii na štartovaciu udalosť a ktorých realizácia vedie k špecifickému výsledku pre zákazníka a ďalším zainteresovaným účastníkom procesu.

Proces je charakteristický tým, že:

- obsahuje výkon práce v podobe aktivít procesu,
- je pomenovaný slovesným podstatným menom
- prináša konkrétny výstup, ktorý je:
  - identifikovateľný („jeden z mnohých“),
  - kvantifikovateľný (koľko za hod/deň/týždeň),
  - podstatný (výsledok, nie kto/ako ho vytvára),
- má výsledok (vo forme výstupov) a napĺňa cieľ (žiadúci stav, napr. z pohľadu výkonnosti procesu),
- je spustený špecifickou štartovacou udalosťou, ktorá môže byť jednorazová alebo pravidelne sa opakujúca.

Všeobecné pravidlá pri modelovaní procesov:

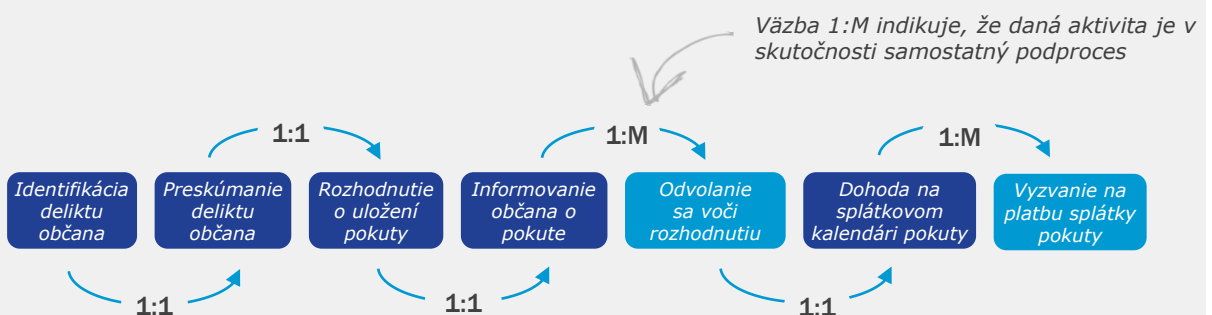
- biznis proces má všeobecne 5 (± 2) aktivít,
- proces obsahuje aspoň jeden míľnik, ktorý je možné merať a vyhodnotiť,

- v rámci jedného procesu a jeho aktivít tečie tzv. pracovná položka (napr. žiadosť o vydanie rozhodnutia), ktorej stav sa v priebehu procesu mení,
- ak sú v rámci procesu väzby v pomere 1:M, M:1 alebo M:M, tieto väzby indikujú rozhranie medzi dvomi rozdielnymi procesmi (viď ukážku nižšie).

Výstupy procesu pre jednotlivých účastníkov (stakeholderov) sú:

- **Zákazníci procesu** – fyzické a právnické osoby, ktoré prijímajú primárny výsledok procesu (vydané rozhodnutie pre občana). Je možné ich deliť na interných a externých.
- **Vykonávatelia procesu** – zamestnanci VS a inštitúcie VS, ktoré proces vykonávajú. Vo väčšine prípadov procesy nemajú špecifický výsledok pre jeho vykonávateľov.
- **Vlastníci procesov** – inštitúcie, ktoré majú výkon procesu definovaný v rámci svojich kompetencií. Vo väčšine prípadov procesy vytvárajú výsledok aj pre ich vlastníkov, rovnako ako pre zákazníkov.

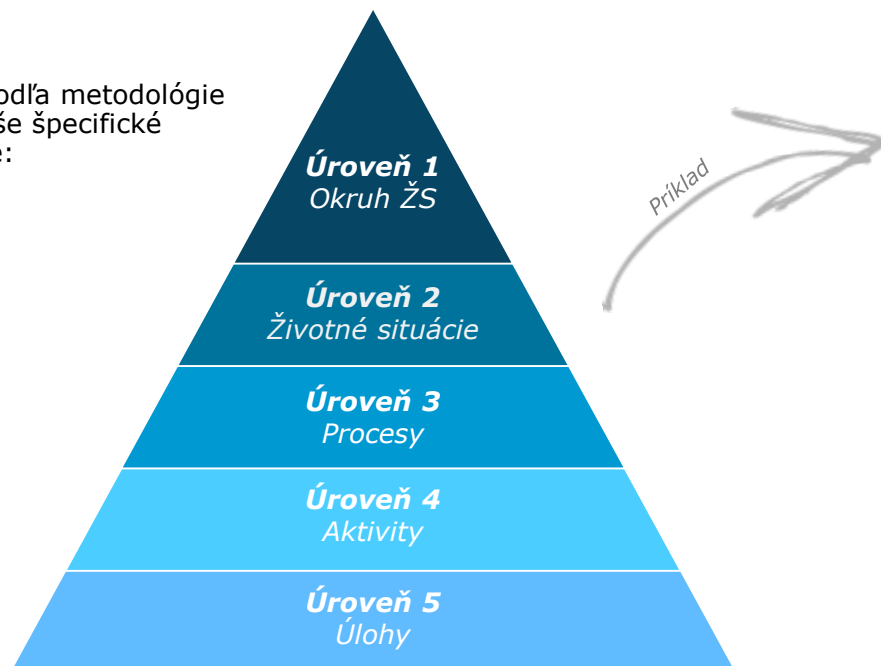
Variantom procesu je situácia, ktorá vychádza zo štandardnej podoby procesu a rieši špecifický prípad štartovacej udalosti procesu a vstupov procesu. Každý variant má iný postup aktivít oproti ďalším prípadom procesu (napr. Narodenie dieťaťa na Slovensku, Narodenie dieťaťa v zahraničí).

1. HIERARCHIZÁCIA PROCESOV

Usporiadanie procesov od najvyššej po najnižšiu úroveň definuje mieru detailu. Čím nižšia úroveň sa použije, tým viac atribútov o priebehu procesov je potrebné zaznamenať.

Hierarchizácia procesov je podľa metodológie BPMN 2.0 aplikovanej na naše špecifické účely definovaná nasledovne:

Pre jednotlivé úrovne je definované konkrétne zobrazenie nasledovne:

Úroveň	Popis	Zobrazenie
Okruh ŽS	Najvyššia úroveň hierarchizácie zobrazuje okruhy ŽS.	-
ŽS	Druhá úroveň zobrazuje všetky ŽS v rámci okruhu ŽS. ŽS sú ohraničené štartovacou udalosťou a koncovou udalosťou.	-
Procesy ŽS	Na tretej úrovni sú zobrazené všetky procesy v rámci jednej ŽS. Prepojenie procesov sekvenčnými tokmi zobrazuje nadväznosť procesov v rámci ŽS. Každý proces má presne definovanú štartovaciu a koncovú udalosť, ktorá definuje rozsah procesu.	Kolaboračný diagram
Aktivity	Na štvrtej úrovni sa zobrazuje sekvencia aktivít, ktoré dohromady tvoria priebeh jedného procesu v rámci ŽS a sú ohraničené štartovacou a koncovou udalosťou procesu.	Procesný diagram
Úlohy	Piata úroveň nie je popisovaná v rámci procesných diagramov a je definovaná formou pracovných postupov alebo prípadov použitia. Táto úroveň slúži ako rozhranie pre definovanie biznis požiadaviek.	Prípad použitia (USE CASE)

1. HIERARCHIZÁCIA PROCESOV

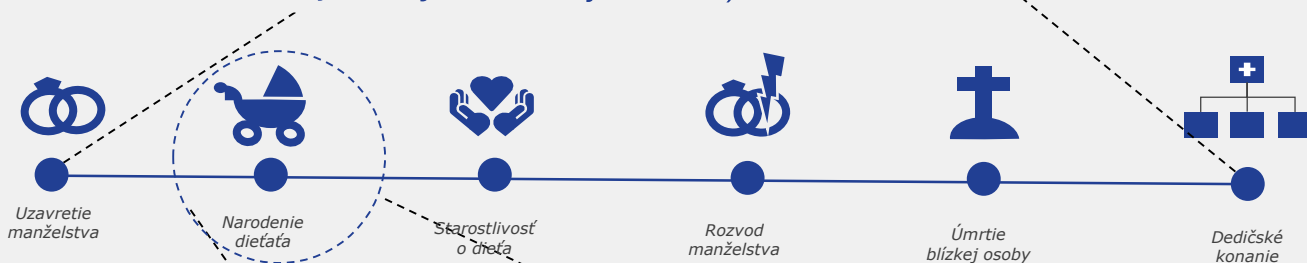
Okruh životných situácií - úroveň 1

(životné situácie rozdelené do tematických oblastí)

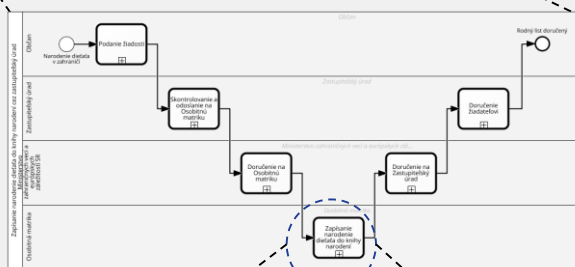
Životné situácie - úroveň 2

(Okruh Rodina a vzťahy zahŕňa šesť životných situácií)

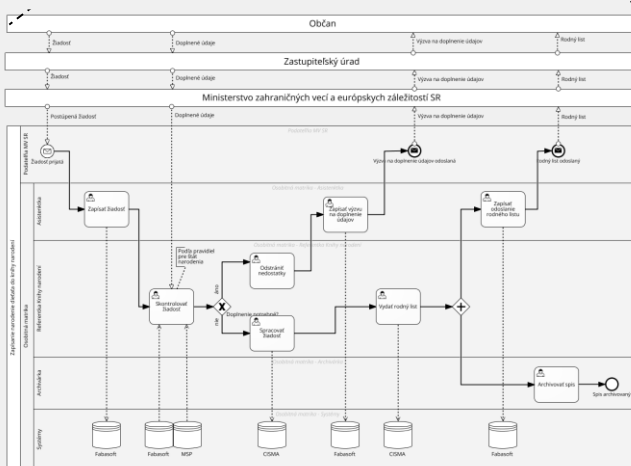
Kolaboračný diagram procesu pre úroveň 3

(procesy ŽS Narodenie dieťaťa – Zapísanie narodenia dieťaťa do knihy narodení cez Zastupiteľský úrad)

Procesný diagram pre úroveň 4

(aktivity procesu Zapísanie narodenia dieťaťa do knihy narodení)

2. TYPY PROCESNÝCH MODELOV

Zodpovednosť za tvorbu diagramov je rozdelená medzi všetky role procesného tímu. Zápis diagramov musí byť jednoduchý a prehľadný, aby procesný tok z diagramu bol schopný prečítať každý, kto participuje na optimalizácii procesov.

2.1 Kolaboračný diagram

Kolaboračný diagram procesov alebo ŽS je vytvorený na základe relevantných atribútov zapísaných v karte ŽS a kartách procesov, ktoré sú pripravené pred spustením mapovania súčasného stavu procesov.

Kolaboračný diagram procesu/ŽS je vizualizáciou týchto kariet a zohráva komunikačnú úlohu. Je preto dôležité dbať na jeho prehľadnosť. Hlavným cieľom je **zachytenie všetkých aktérov** a najmä **postupnosti jednotlivých procesov** ŽS (tzv. „flow“).

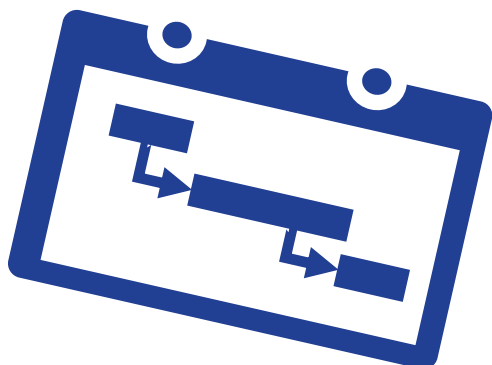
Predmetom kolaboračných diagramov je **iba štandardná („slniečna“) cesta procesu**.

2.1.1 Účastníci vykonávania procesov

Kolaboračný diagram dokumentuje interakcie procesov v rámci ŽS alebo interakcie v rámci procesu ŽS. Taktiež zobrazuje interakcie s inými procesmi alebo účastníkmi procesu.

Účastník procesu môže byť externý subjekt alebo iná organizačná jednotka v rámci organizácie a je **zodpovedný za proces** alebo **poskytuje potrebné informácie** pre proces. Účastník procesu je zobrazený ako plavebná dráha.

Primárny účel kolaboračného diagramu je zobraziť spoluprácu účastníkov procesu na vyššej úrovni procesov, čo sa prejavuje tým, že kolaboračný diagram **rastie „do šírky“**.

2.1.2 Postupnosť jednotlivých procesov

Kolaboračný diagram **zachytáva odovzdávanie úloh** (tzv. flow) medzi účastníkmi procesov, teda vždy **len jeden procesný krok na jedného aktéra** – bez ohľadu na množstvo práce, ktoré aktér vykonáva. Kolaboračný diagram má taktiež komunikačnú úlohu, preto nie je nutné ponárať sa do detailov potrebných na jeho technické spracovanie

V modeli je **potrebné identifikovať aj alternatívne cesty procesu (tzv. varianty procesu)**. Ak sa však proces líši len v jeho začiatkových aktivitách (napr. v tom, ako sa žiadosť dostane k referentovi - písomne, elektronicky), ale zvyšok procesu zostáva rovnaký, varianty nepoužívame. Na popis použijeme rozhranie a rozvetvenie (alternatívne cesty) procesu.

Naopak, ak by bol priebeh procesu zásadne odlišný, odporúčame vytvoriť jeden prípadne viacero variantov, čím získame prehľadnejšie a ľahšie čitateľné diagramy procesov.

PROCESNÝ DIAGRAM

Cieľom je zachytiť:

- ❑ všetky aktivity,
- ❑ správny detail
- ❑ Poradie aktivít,
- ❑ alternatívne cesty procesu.

2.2 Procesný diagram

Procesný diagram dokumentuje procesy, ktoré sa vykonávajú v rámci jednej životnej situácie, organizácie alebo v rámci špecifickej organizačnej jednotky. Diagram zobrazuje **úroveň aktivít**, ktoré sú **rozdelené do plavebných dráh** podľa roly, ktorá danú aktivitu realizuje. Procesný tok v diagrame je štandardne orientovaný zľava doprava.

2.2.1. Aktivity procesného diagramu

Cieľom procesného diagramu je zachytiť všetky **aktivity v potrebnom detaile** a v **správnom poradí**. V modeli je potrebné identifikovať aj alternatívne cesty procesu.

Odpovedá na otázky Čo? a Ako? a diagram **rastie „do dĺžky“** (zľava doprava).

Jeho úlohou je dekompozícia kolaboračného diagramu do požadovanej úrovne na jednotlivé služby alebo úlohy, čiže dôraz je kladený na čiastkové mílniky (výsledky) procesu pre každého z aktérov.

Účelom je **pochopiť prínos jednotlivých aktérov**, presvedčiť sa o uskutočniteľnosti a efektívnosti procesných krokov. Procesný diagram zobrazuje všetky potenciálne alternatívy ukončenia procesu.

Charakteristiky procesných modelov

	Kolaboračný diagram	Procesný diagram
Cieľ	Zachytenie interakcií medzi účastníkmi	Zdokumentovanie interného výkonu procesov
Detail	Nízky – stredný	Vysoký
Hierarchia	Úroveň 1,2,3	Úroveň 4
Sekvencia	Ak existuje logická súvislosť	Vždy
Väzbenie	Inter-organizačne (medzi skupinami plavebných dráh)	Intra-organizačne (medzi plavebnými dráhami)
Základné elementy	Podproces / proces	Aktivita
Väzba	So správou / sekvenčná	Sekvenčná

3. OBJEKTY NA MAPOVANIE A MODELOVANIE PROCESOV

Paleta základných objektov pre kolaboračné a procesné diagramy.

	Používané objekty	Popis objektu
Udalosti	 Štartovacia udalosť	Štartovacia udalosť ukazuje, kde daný proces začína, a zároveň spúšťa procesný tok.
	 Prechodná udalosť procesu	Prechodná udalosť procesu označuje prechodnú udalosť, ktorá má vplyv na tok procesu, ale nenašartuje alebo (priamo) neukončuje proces.
	 Koncová udalosť	Koncová udalosť ohraničuje ukončenie procesného toku.
Aktivity	 Aktivita procesu	Aktivita procesu slúži na znázornenie práce, ktorú organizácia v danom procese vykonáva.
	 Podproces	Zobrazuje sa plusovým znakom v objekte Aktivita, čo indikuje, že daná aktivita je podprocesom a existuje pre ňu podrobnejšia úroveň, ktorá bola v tomto pohľade zanedbaná.
	 Sekvenčná väzba	Sekvenčná väzba určuje poradie, v ktorom budú podprocesy vykonávané.
Rozhodovacie bloky	 Exkluzívny rozhodovací blok	Reprezentuje rozvetvovací bod v procese, ktorý umožňuje prechod iba jednou možnou väzbou vybranou na základe vyhodnotenia podmienky.
	 Inkluzívny rozhodovací blok	Reprezentuje rozvetvovací bod v procese, ktorý umožňuje prechod jednou alebo viacerými väzbami na základe posúdenia podmienky.
	 Paralelný rozhodovací blok	Reprezentuje rozvetvovací bod v procese, pri ktorom musia byť nasledované všetky sekvenčné väzby.

	Používané objekty	Popis objektu
Plavebné dráhy	 Plavebná dráha	Plavebná dráha definuje konkrétneho účastníka alebo rolu v procese a môže byť súčasťou skupiny plavebných dráh.
	 Skupina plavebných dráh	Skupina plavebných dráh predstavuje skupinu účastníkov alebo účastníckych rolí v rámci jednej organizácie a pravidla obsahuje iné plavebné dráhy.
	 Väzba so správou	Väzba so správou znázorňuje komunikáciu medzi účastníkmi.
Dáta	 Úložisko dát	Úložisko dát reprezentuje informačný systém, kde sú zachytávané alebo zapisované dáta ako napríklad databáza.
	 Väzba s dátami	Väzba s dátami znázorňuje väzbu medzi úložiskom dát a aktivitou/podprocesom.
Ďalšie objekty	 Skupina	Skupina sa používa na znázornenie zoskupenia objektov, pri ktorých existuje logická súvislosť.
	 Poznámka	Poznámka umožňuje zaznamenať dodatočné informácie.

3. OBJEKTY NA MAPOVANIE A MODELOVANIE PROCESOV

Paleta **podtypov** objektov – relevantné objekty oboch paliet môžu byť použité v nasledovných variantoch.

Používané objekty	Podtypy objektov		
	Podmienené udalosti <i>Spúšťajú proces, ak bol dosiahnutý stav v rámci monitorovanej oblasti.</i>	Časové udalosti <i>Spúšťajú proces, ak je dosiahnutý stanovený dátum alebo čas, ako je napríklad uplynutie lehoty na splnenie povinnosti občana. V tomto prípade je štartovacia udalosť v podobe „Doručenie potvrdenia potrebné“.</i>	Udalosti so správou <i>Ak sa klient alebo inštitúcia rozhodne niečo urobiť na základe podania, napríklad klient podá žiadosť o vydanie rozhodnutia. V tomto prípade je štartovacia udalosť v podobe „Rozhodnutie vyžiadané“.</i>
  Štartovacia udalosť			
 Prechodná udalosť			
 Koncová udalosť			

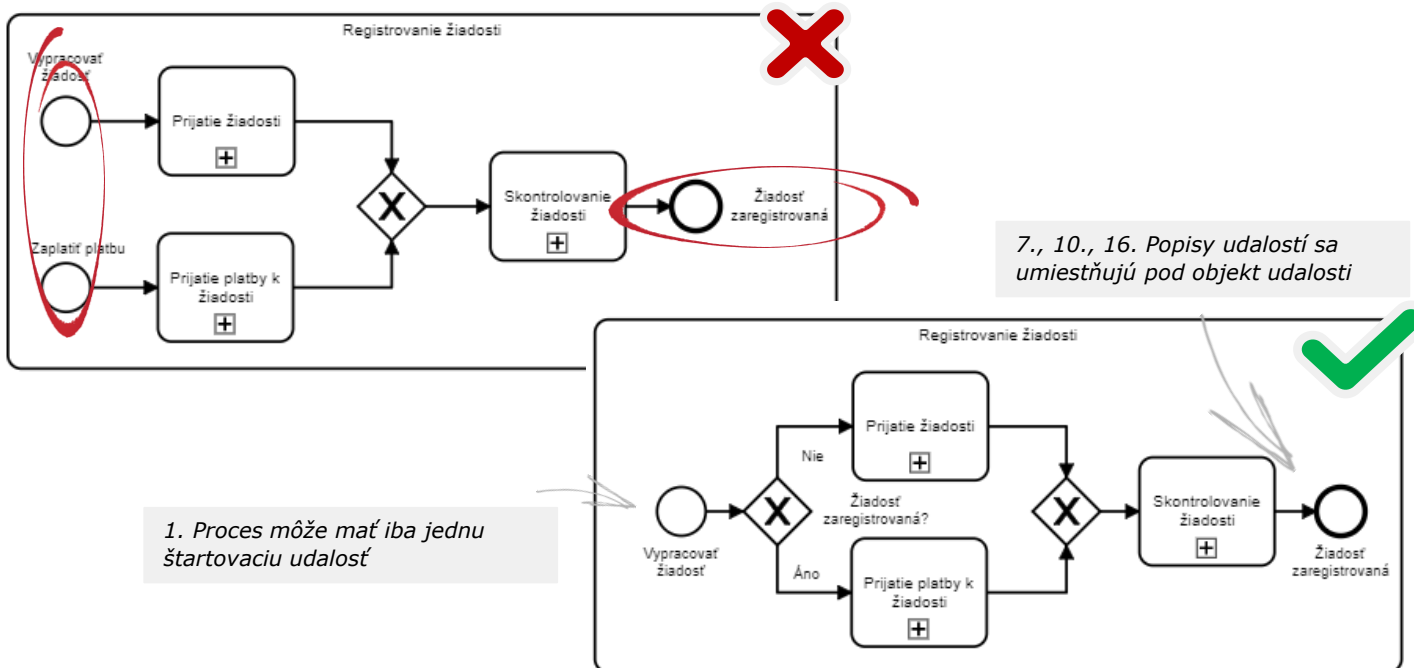
Používané objekty	Podtypy objektov
 Aktivita procesu	Manuálna aktivita znázorňuje prácu, ktorá má byť vykonávaná bez pomoci softvérovej aplikácie. Manuálna aktivita v systéme znázorňuje prácu, pri ktorej pracovník používa softvérovú aplikáciu. Automatická aktivita sa použije na znázornenie práce vykonanej automatizovane informačným systémom, bez zásahu pracovníka.

4. ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ TVORBY PROCESNÝCH MODELOV

Základné pravidlá pre tvorbu diagramov – udalosti procesu

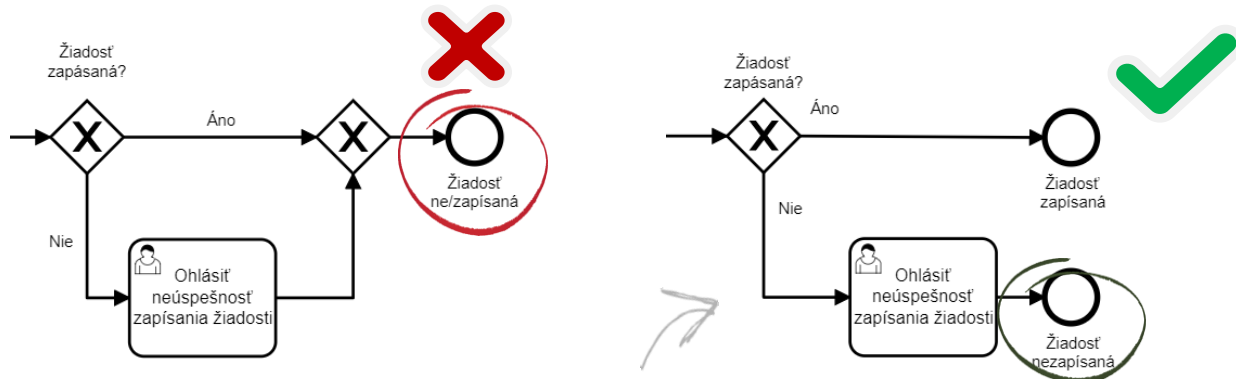
Podskupiny objektov	Pravidlá
Štartovacia udalosť	1. Proces obsahuje len jednu štartovaciu udalosť. 2. Štartovacia udalosť nesmie mať vstupnú sekvenčnú väzbu. 3. Procesy s interakciou so zákazníkom začínajú správou zo štartovacej udalosti v podobe väzby so správou, ktorá vychádza z plavebnej dráhy zákazníka procesu. 4. Štartovacia udalosť nesmie mať výstupnú väzbu so správou. 5. Štartovacia udalosť so vstupnou väzbou so správou musí mať priradenú správu. 6. Štartovacia udalosť v rámci procesu (v kolaboračných diagramoch) musí byť označená základným typom udalosti. 7. Popis štartovacej udalosti sa umiestňuje pod objekt.
Prechodná udalosť	8. Prechodná udalosť má jednu vstupnú sekvenčnú väzbu a jednu výstupnú sekvenčnú väzbu. 9. Prechodná udalosť sa umiestňuje medzi ostatné objekty. 10. Popis prechodnej udalosti sa umiestňuje pod objekt.
Koncová udalosť	11. Koncové udalosti procesu označujúce úspešnú realizáciu procesu alebo neúspešný výsledok procesu sú označené separátne, aby bol indikovaný výsledný stav. 12. Koncové udalosti v rámci toho istého procesu nesmú mať rovnaký názov. 13. Koncová udalosť nesmie mať výstupnú sekvenčnú väzbu. 14. Koncová udalosť nesmie mať vstupnú väzbu so správou. 15. Koncová udalosť s výstupnou väzbou so správou musí byť pomenovaná. 16. Popis koncovej udalosti sa umiestňuje pod objekt.

Príklad pravidiel – aktivity

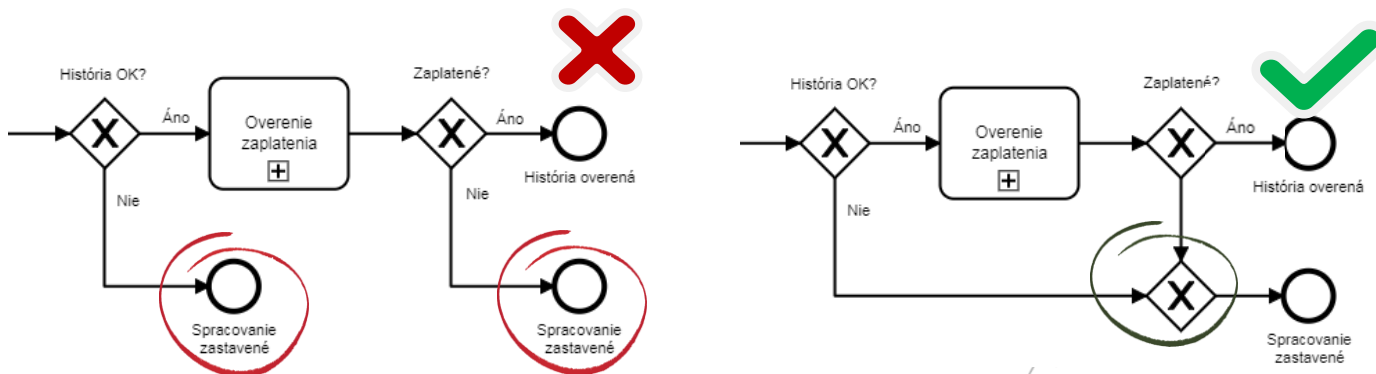

4. ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ TVORBY PROCESNÝCH MODELOV

Základné pravidlá pre tvorbu diagramov – udalosti procesu

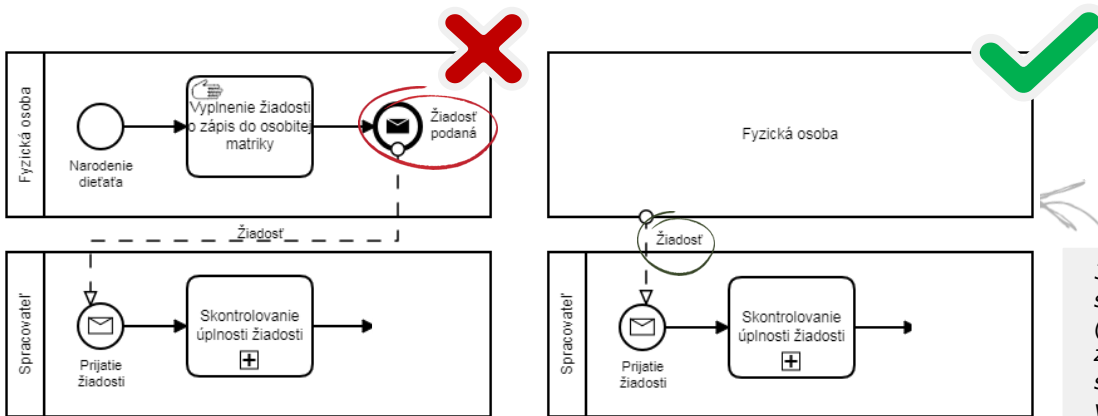

11. Koncové udalosti procesu označujúce úspešnú realizáciu procesu alebo neúspešný výsledok procesu sú označené separátne, aby bol indikovaný výsledný stav.

12. Koncové udalosti v rámci toho istého procesu nesmú mať rovnaký názov.

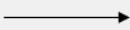
Príklad pravidiel – udalosti procesu

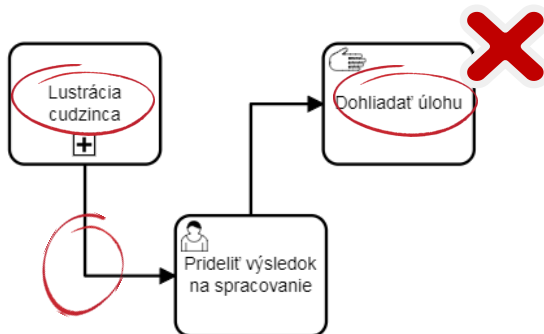
3. Procesy s interakciou so zákazníkom (procesné diagramy) začínajú správou zo štartovacej udalosti v podobe väzby so správou, ktorá vychádza z plavebnej dráhy zákazníka procesu.

4. ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ TVORBY PROCESNÝCH MODELOV

Základné pravidlá pre tvorbu diagramov – aktivity procesu

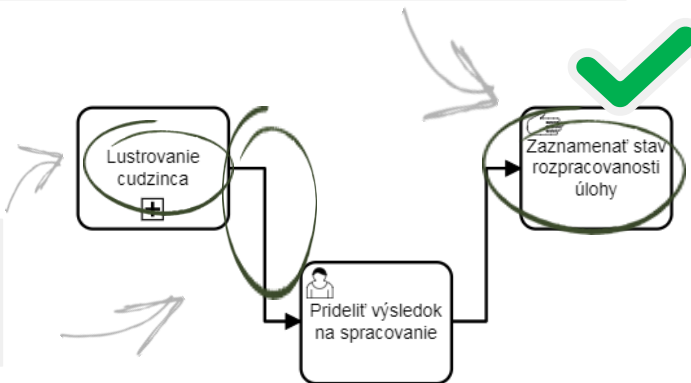
Podskupiny objektov	Pravidlá
 Aktivita procesu	17. Aktivity pomenovávame neurčitkom slovesa a pojmom zrozumiteľným v rámci modelovanej oblasti (Zapísať dieťa do matriky, Podat' žiadosť o sobáš). 18. Aktivita procesu sa nesmie použiť v kolaboračnom diagrame životnej situácie
 Podproces	19. Podprocesy sú pomenované slovesným podstatným menom (Podanie žiadosti o sobáš) 20. Otočením poradia slov v názve aktivity vznikne výsledok procesu / aktivity (Žiadosť o sobáš podaná). 21. Na pomenovanie sa nepoužívajú všeobecné frázy (monitorovať, administrovať, dohliadať, ...). 22. Podprocesy kolaboračného diagramu by nemali mať rovnaký názov ako nadradený proces.
 Sekvenčná väzba	23. Sekvenčná väzba sa používa len na prepojenie podprocesov a aktivít, rozhodovacích blokov a udalostí. Obidva konce väzby musia byť riadne pripojené k objektom. 24. Sekvenčné väzby pripájame na objekty zľava doprava. 25. Minimalizovať križovanie sekvenčných väzieb. 26. Sekvenčná väzba nesmie prekročiť hranice procesu, podprocesu ani skupiny plavebných dráh.

Príklad pravidiel – aktivity

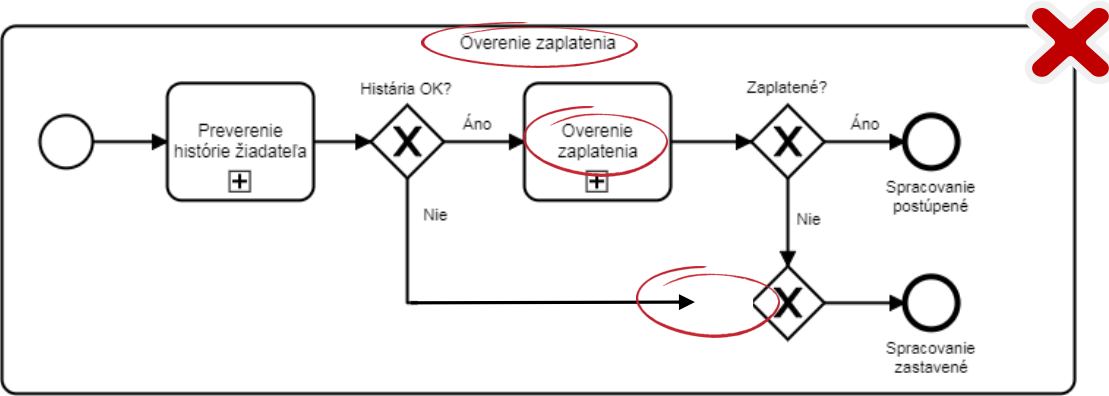

19. Podprocesy sú pomenované slovesným podstatným menom.
 24. Sekvenčné väzby sa napájajú zľava doprava

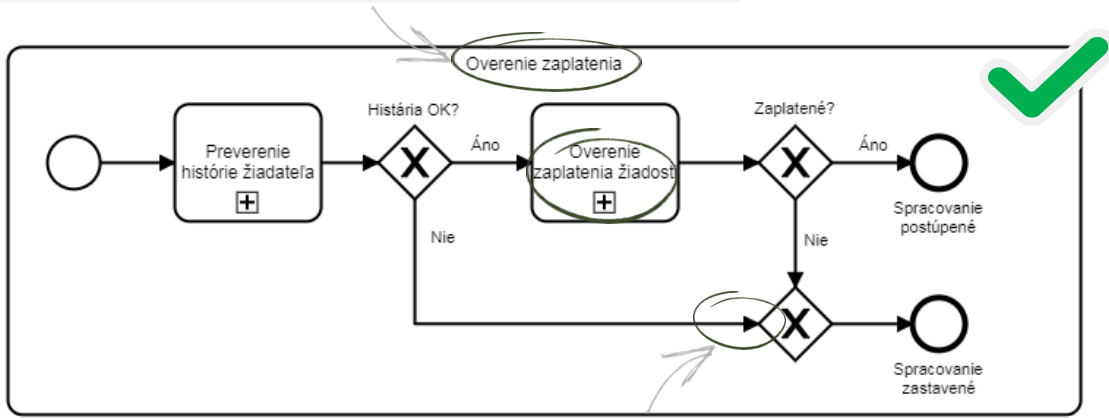
17. Aktivity pomenovávame neurčitkom slovesa a pojmom zrozumiteľným v rámci modelovanej oblasti.
 21. Na pomenovanie sa nepoužívajú všeobecné frázy (monitorovať, administrovať, dohliadať, ...), lebo všeobecnou fráza nedokáže indikovať výstup aktivity

Základné pravidlá pre tvorbu diagramov – aktivity procesu

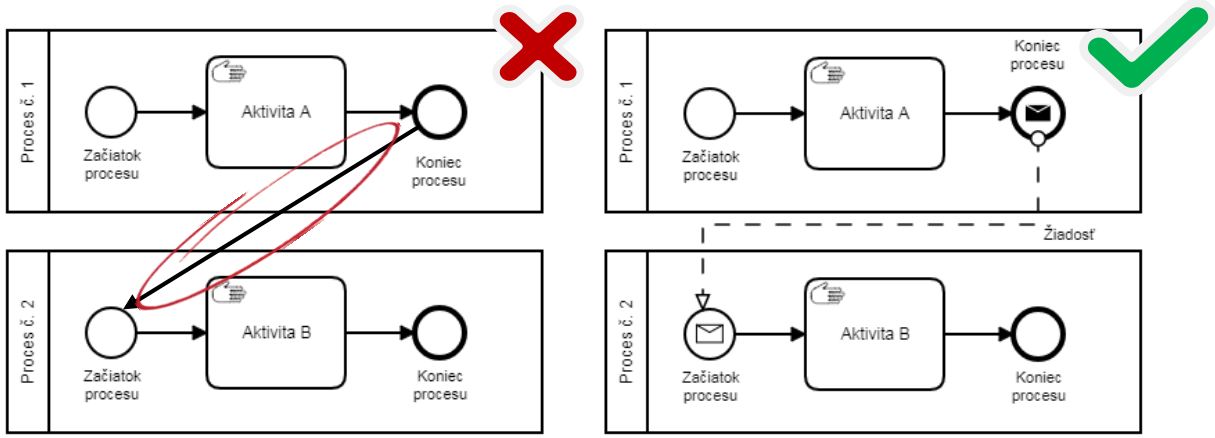

22. Podprocesy diagramu by nemali mať rovnaký názov ako nadradený proces.

23. Sekvenčná väzba musí byť riadne pripojená k objektu.

Príklad pravidiel – aktivity

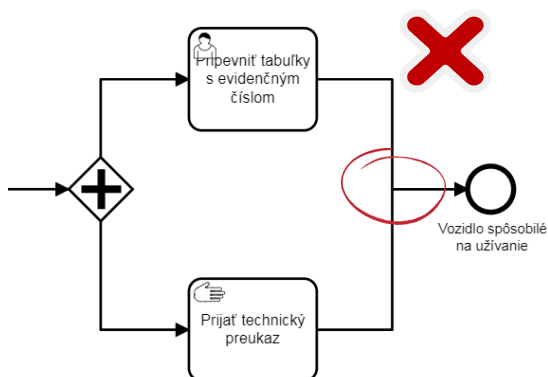
26. Sekvenčná väzba nesmie prekročiť hranice procesu, podprocesu ani skupiny plavebných dráh.

4. ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ TVORBY PROCESNÝCH MODELOV

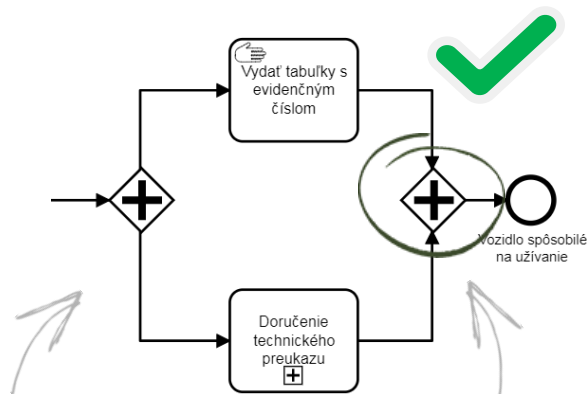
Základné pravidlá pre tvorbu diagramov – rozhodovacie bloky

Podskupiny objektov	Pravidlá
 Exkluzívny rozhodovací blok	27. Exkluzívny rozhodovací blok musí obsahovať otázku, vychádzajú z neho minimálne dve sekvenčné väzby a každá sekvenčná väzba musí byť pomenovaná. 28. Exkluzívny rozhodovací blok bude použitý k zlúčeniu alternatívnych vetiev procesu, pokiaľ nevstupujú do iného rozhodovacieho bloku alebo viacerých koncových udalostí. 29. Exkluzívny rozhodovací blok s otázkou a pomenovanými sekvenčnými väzbami nadväzuje na predchádzajúci podproces, ktorý končí viacerými koncovými udalosťami.
 Paralelný rozhodovací blok	30. Z paralelného rozhodovacieho bloku musia vychádzať minimálne dve sekvenčné väzby. Ich pomenovanie nie je povinné, záleží na zvážení analytika. 31. Paralelný rozhodovací blok bude použitý pre zlúčenie paralelných vetiev.
 Inkluzívny rozhodovací blok	32. Z inkluzívneho rozhodovacieho bloku musia vychádzať minimálne dve sekvenčné väzby. Ich pomenovanie nie je povinné, záleží na zvážení analytika. 33. Inkluzívny rozhodovací blok bude použitý pre zlúčenie vetiev, ktoré z neho vychádzajú, ak nevstupujú do iného rozhodovacieho bloku alebo koncových udalostí.

Príklad pravidiel – rozhodovacie bloky

27., 30., 32. Z rozhodovacích blokov vychádzajú minimálne dve sekvenčné väzby

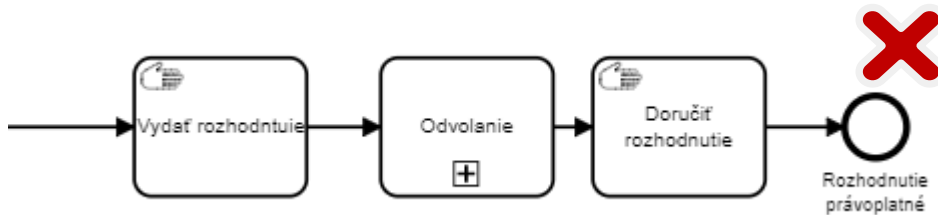

28., 31., 33. Rozhodovací blok sa používa na zlúčenie vetiev vychádzajúcich z rovnakého rozhodovacieho bloku

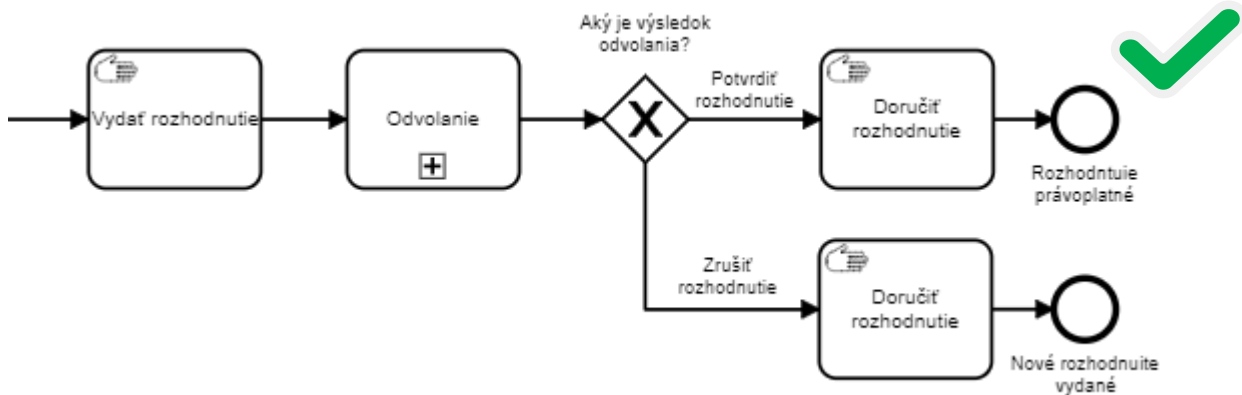

4. ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ TVORBY PROCESNÝCH MODELOV

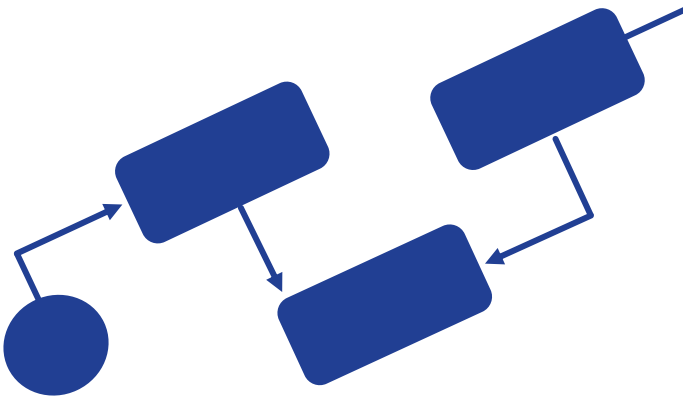
Základné pravidlá pre tvorbu diagramov – rozhodovacie bloky

29. Po podprocese „Odvolanie“ musí nasledovať rozhodovací blok, pretože podproces môže skončiť dvomi rozličnými koncovými udalosťami – potvrdením alebo zrušením pôvodného rozhodnutia

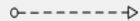

Príklad pravidiel – rozhodovacie bloky

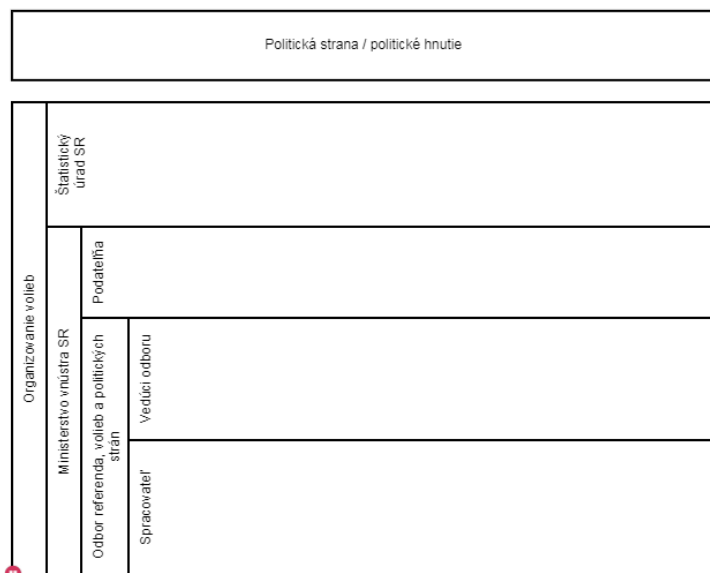

4. ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ TVORBY PROCESNÝCH MODELOV

Základné pravidlá pre tvorbu diagramov – **plavebné dráhy**

Podskupiny objektov	Pravidlá
Plavebná dráha	34. Rozhodnutie o zastúpení účastníka plavebnou dráhou alebo skupinou plavebných dráh sa odvíja od vzájomného vzťahu, v akom sa jednotlivé role nachádzajú a od stupňa manažérskeho vplyvu, ktorým organizácie disponujú.
Skupina plavebných dráh (pool)	35. Vnútorne organizačné jednotky inštitúcie vykonávajúce aktivity jedného procesu sú združené v rámci jednej skupiny plavebných dráh. 36. Pre zobrazenie zákazníka procesu alebo iného externého subjektu, pri ktorom zanedbávame jeho vnútorné role a procesy, sa v procesnom diagrame použije všeobecná skupina plavebných dráh (tzv. Black Box Pool). 37. Skupina plavebných dráh kolaboračného diagramu ŽS obsahuje názov ŽS. 38. Skupina plavebných dráh kolaboračného a procesného diagramu procesu obsahuje názov procesu.
Väzba so správou	39. Väzba so správou sa používa na vzájomné prepojenie podprocesov, udalosti so správou alebo všeobecnou skupinou plavebných dráh. Obidva konce väzby musia byť riadne pripojené k objektom. 40. Budú použité väzby so správou pre zobrazenie udalostí, ktoré majú priradenú správu. 41. Budú použité identické väzby so správou medzi jednotlivými úrovňami procesu. 42. Väzba so správou bude označená názvom správy. 43. Väzba so správou nebude použitá pre prepojenie medzi objektmi plavebných dráh v rámci skupiny plavebných dráh.

Príklad pravidiel – plavebné dráhy

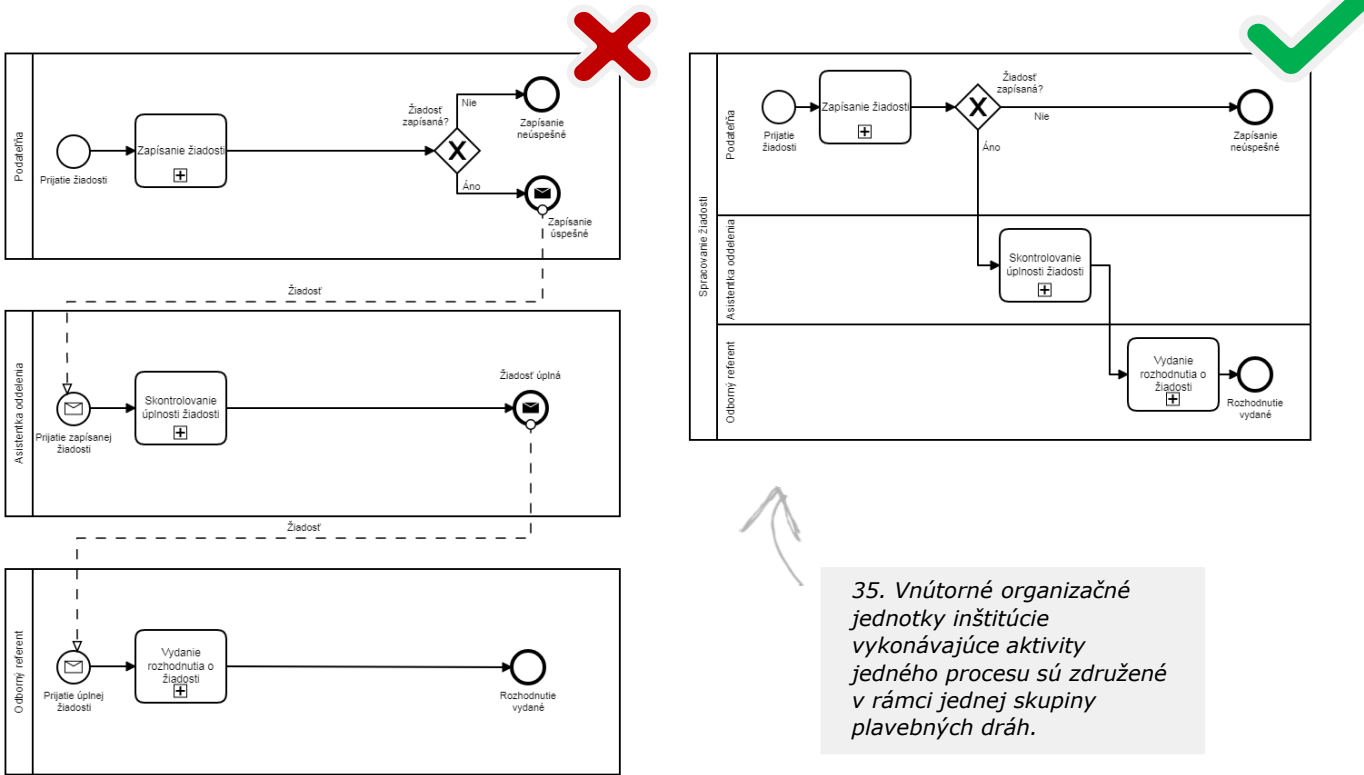
37., 38. Názov diagramu

36. Všeobecná skupina plavebných dráh (tzv. Black Box Pool)

34. Zastúpenie účastníka plavebnou dráhou alebo skupinou plavebných

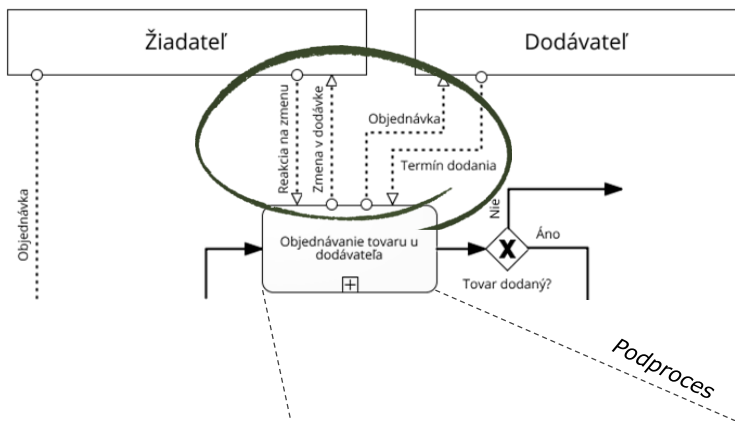
4. ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ TVORBY PROCESNÝCH MODELOV

Základné pravidlá pre tvorbu diagramov – plavebné dráhy

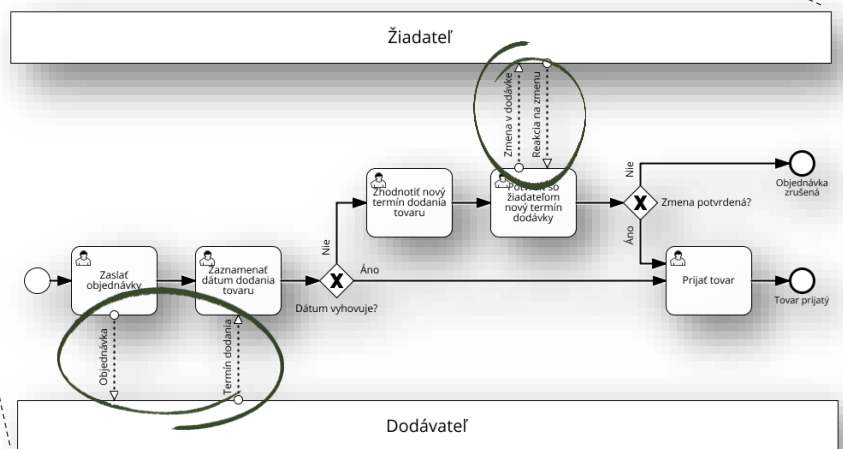
Príklad pravidiel – plavebné dráhy

Základné pravidlá pre tvorbu diagramov – **plavebné dráhy**

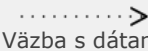
41. Budú použité identické väzby so správou medzi jednotlivými úrovňami procesu.

Príklad pravidiel – plavebné dráhy

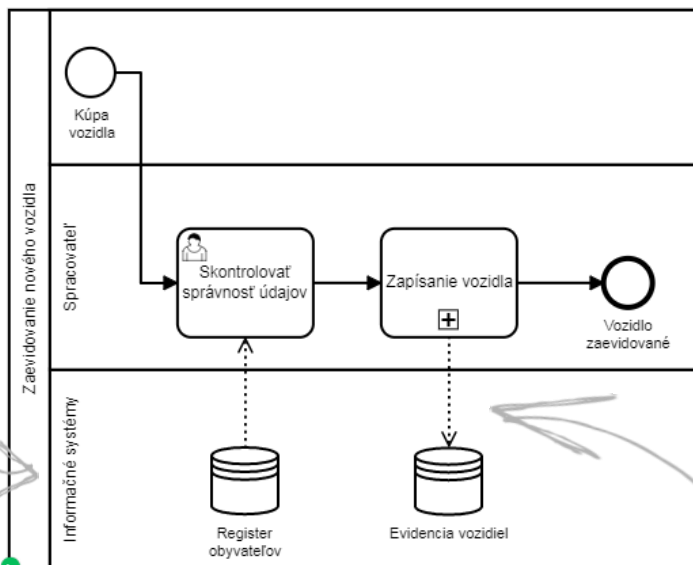
4. ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ TVORBY PROCESNÝCH MODELOV

Základné pravidlá pre tvorbu diagramov – **dáta**

Podskupiny objektov	Pravidlá
 Úložisko dát	44. Úložisko dát je označené názvom informačného systému. 45. Všetky úložiská dát sú v diagrame uložené v spoločnej plavebnej dráhe „Informačné systémy“.
 Väzba s dátami	46. Väzby s dátami prepája podproces alebo aktivitu procesu s úložiskom dát. 47. Šípka väzby s dátami smerujúca z podprocesu alebo aktivity procesu do úložiska dát označuje ukladanie dát na informačný systém. 48. Šípka väzby s dátami smerujúca z úložiska dát do podprocesu alebo aktivity procesu označuje využívanie dát z informačného systému.

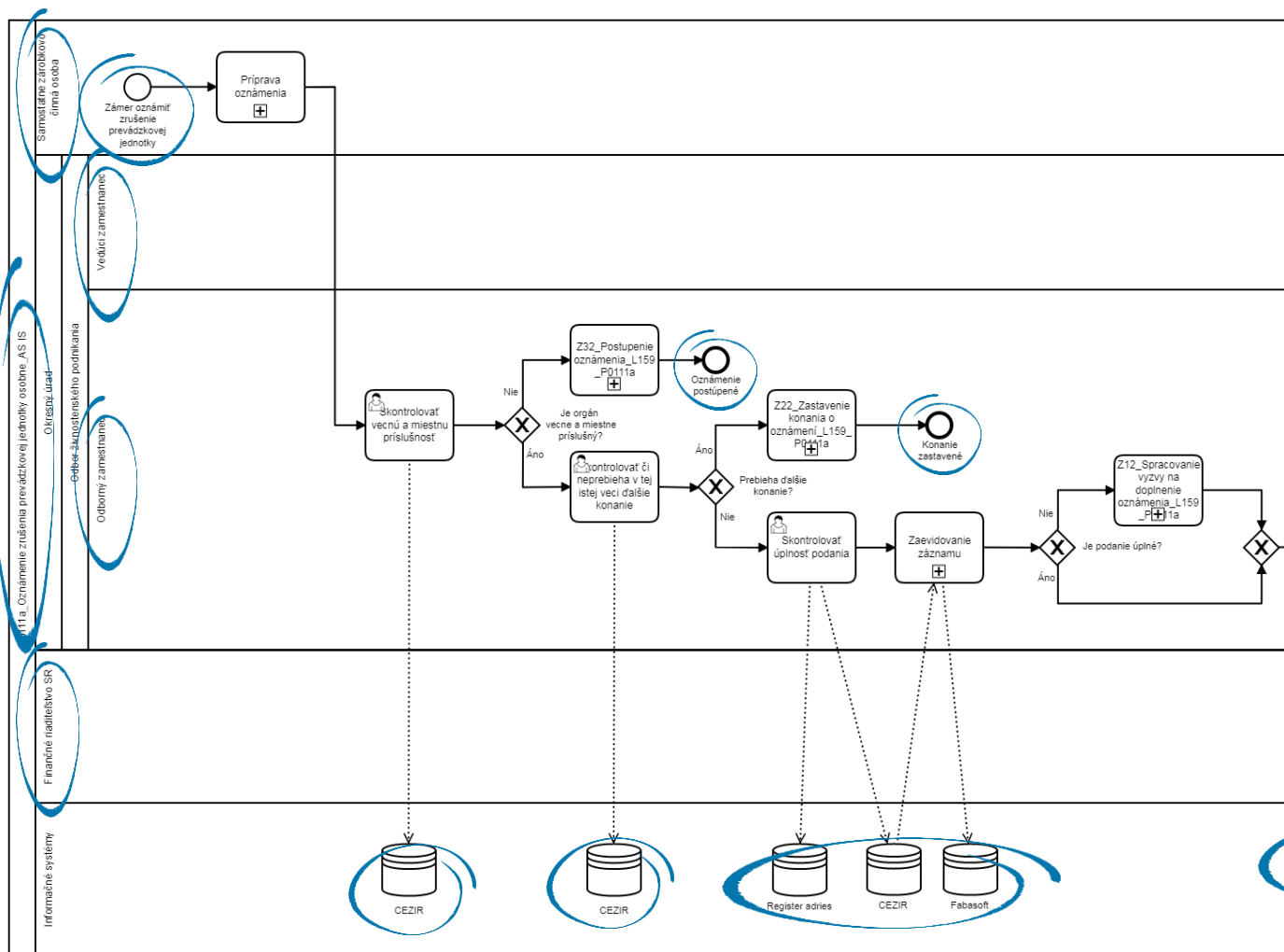
Príklad pravidiel – dáta

45. Samostatná plavebná dráha „Informačné systémy“

47., 48. Znázornenie toku informácií

Diagramy zachytávajú postupnosť vykonávaných aktivít a podprocesov jednotlivými účastníkmi procesu. Ďalšie atribúty pre hlbšie pochopenie priebehu procesu sa zaznamenávajú do karty, resp. katalógu procesu.

5.1 Štruktúrovaný zápis procesov

Diagram slúži na vizualizáciu priebehu procesov a umožňuje rýchle porovnanie zmien medzi súčasným stavom a navrhovaným budúcim stavom. Bližšie informácie o kategorizácii, priebehu a výkone procesov sa štruktúrovane zapisujú do kariet procesu.

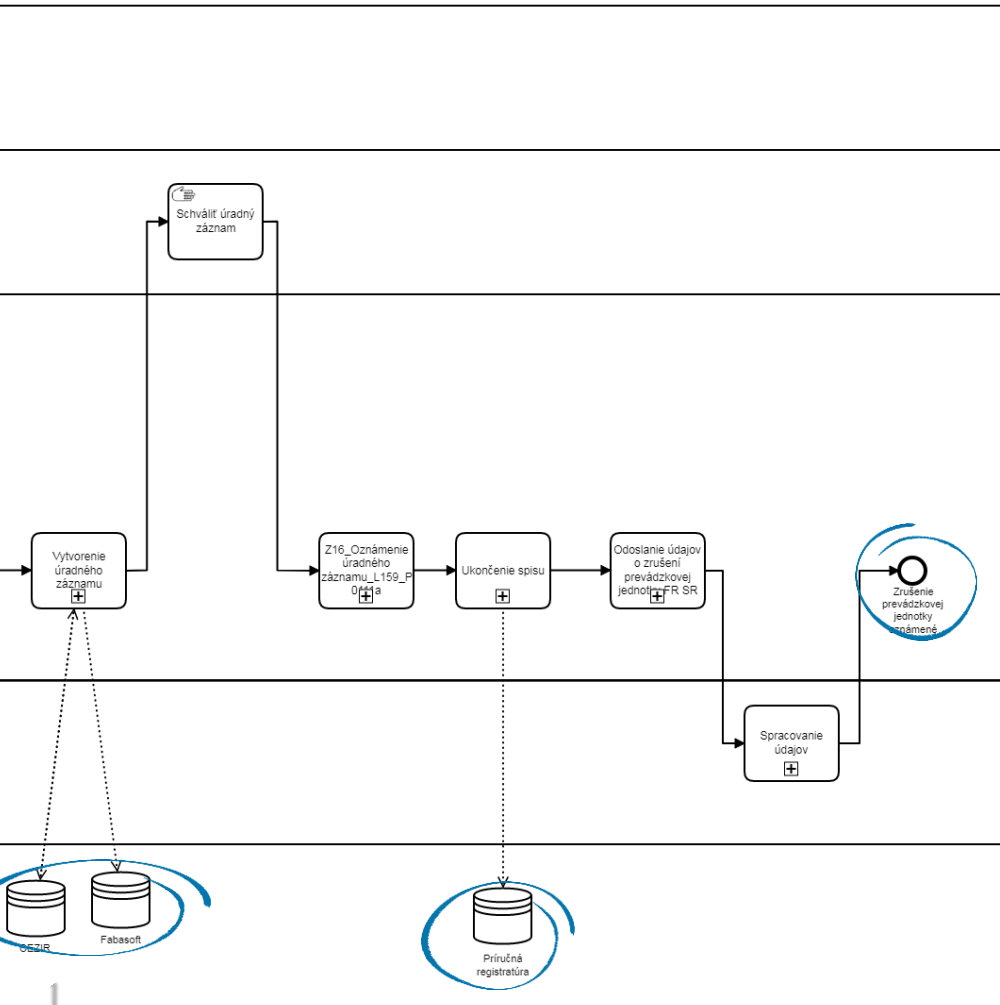
Karty procesov (alebo ŽS) v štruktúrovanej podobe poskytujú základné informácie o procese, ktoré slúžia pre rýchle pochopenie procesu.

Katalóg procesov predstavuje súhrnný zoznam atribútov zo všetkých kariet procesov.

Do karty procesu sa podľa diagramu presne zapíše:

- názov procesu,
- všetci účastníci,
- začiatkové udalosti,
- koncové udalosti a
- použité informačné systémy.

5. ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ TVORBY PROCESNEJ DOKUMENTÁCIE

Karta procesu

Kód procesu	
Názov procesu	
Popis procesu	
Rozhrania na iné procesy a podprocesy	
Názov ŽS	
Kód ŽS	
Okruh ŽS	
Účastníci procesu	
Legislatívne pokrytie	
Vstupy procesu	
Výstupy procesu	
Štartovacia udalosť	
Koncová udalosť	
Obslužné kanály	
Typy dopytov	
Varianty procesu	
Metriky	
Informačné systémy	
Obmedzenia realizácie procesu	

Pre rýchle vyhľadávanie v kartách a katalogu procesu je potrebné do nich atribúty zapisovať jednotným spôsobom. Na ďalšej strane sú popísané inštrukcie čo do kariet zapisovať a akým spôsobom.

Z vytvorených kariet procesov sa následne vytvára jeden súhrnný katalog so všetkými atribútmi procesov.

5. ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ TVORBY PROCESNEJ DOKUMENTÁCIE

Základné pravidlá pre tvorbu dokumentácie – karta a katalóg

Dokument	Pravidlá
Karta procesu	49. Každý proces je potrebné vypracovať do samostatného excel súboru. Názov súboru je potrebné uviesť vo forme kódu procesu (Pxxxx). 50. V prípade viacerých záznamov jedného atribútu je potrebné zapísať každý záznam do samostatnej bunky (nepožívať čiarky, bodkočiarky, lomky, Alt+Enter a pod.). 51. Ku každej skratke uviesť jej význam. Skratky bez uvedeného významu sa môžu použiť iba v diagramoch.
Katalóg procesov	52. Popis atribútov z karty procesov zodpovedá samostatným kartám v katalógu procesov. 53. Kód procesu musí byť uvedený na každej karte, aj keď daná hodnota prislúchajúca atribútu môže byť nevyplnená. 54. Kód procesu bude v karte katalógu uvedený viackrát, ak k nemu prislúcha viac hodnôt.

Príklad pravidiel

Číslo procesu	Variant procesu	Číslo varianty procesu
P0812a	033b_P0812b_Získanie príspevku pri narodení dieťaťa – dieťa narodené v zahraničí	P0812b
P0816a	E033b_P0816b_Získanie rodičovského príspevku - dieťa narodené v zahraničí	P0816b
P0817a	E033a_P0817b_Získanie rodného listu dieťaťa - dieťa narodené v zdravotníckom zariadení	P0817b
P0817b	E033a_P0817a_Získanie rodného listu dieťaťa - dieťa narodené doma	P0817a
P0937a	033b_P0937b_Získanie materského – dieťa narodené v zahraničí	P0937a
P0938a	E033a_P0938b_Vyhlásenie rodičov o určení otcovstva dieťaťa - rodičia sú plnoletí	P0938b
P0938b	E033a_P0938a_Vyhlásenie rodičov o určení otcovstva dieťaťa - rodičia sú neplnoletí	P0938a
P0812b	033a_P0812a_Získanie príspevku pri narodení dieťaťa – dieťa narodené na Slovensku	P0812a
P0817c	E033b_P0817d_Získanie rodného listu dieťaťa cez Zastupiteľský úrad	P0817d
P0817c	E033a_P0817a_Získanie rodného listu dieťaťa - dieťa narodené doma	P0817a
P0817c	E033a_P0817b_Získanie rodného listu dieťaťa - dieťa narodené v zdravotníckom zariadení	P0817b
P0817d	E033b_P0817c_Získanie rodného listu dieťaťa cez Materný úrad	P0817c
P0817d	E033a_P0817a_Získanie rodného listu dieťaťa - dieťa narodené doma	P0817a
P0817d	E033a_P0817b_Získanie rodného listu dieťaťa - dieťa narodené v zdravotníckom zariadení	P0817b
P0735		
P0765		
P0767		
P0786		
P0937b	033a_P0937a_Získanie materského – dieťa narodené na Slovensku	P0937a
P0204a	E048_P0204b_Pridelenie rodného čísla cudzincovi prostredníctvom oddelenia cudzineckej polície (podľa §5 ods. 3 písm. c, d)	P0204b
P0204b	E048_P0204a_Pridelenie rodného čísla cudzincovi cez MVSR (podľa §5 ods. 3 písm. e)	P0204a
P0851a	E105b_P0851b_Získanie úmrtného listu cez Materný úrad	P0851b

[Procesy](#) | [Rozhranie na iné procesy](#) | [Štartovacie udalosti](#) | [Koncové udalosti](#) | [Legislatíva](#) | [Vstupy procesu](#) | **[Variant procesu](#)** | [Výstupy procesu](#) | [Informačné systémy](#)

53. Na karte „Variant procesu“ sú uvedené aj kódy procesov, ku ktorým sa neviaže žiadny variant.

54. Kód procesu „P0817d“ sa na karte nachádza trikrát, pretože sú k nemu priradené tri varianty.

52. Karty v katalógu sú pomenované podľa atribútov karty procesu. Napr. „Variant procesu, Legislatíva, Vstupy a i.“

Základné pravidlá pre tvorbu dokumentácie – karta a katalóg

Kód procesu	Doplní sa po vygenerovaní Analyticko-metodickou jednotkou
Názov procesu	Uviesť presný názov z diagramu bez kódu.
Popis procesu	Stručne popísať, ako sa proces v súčasnosti vykonáva, alebo ako sa bude vykonávať v budúcom stave.
Rozhrania na iné procesy a podprocesy	Uviesť, keď daný proces vstupuje do výkonu iného procesu - napr. výstup jedného procesu je vstupom tohto procesu, alebo proces využíva iné namapované procesy
Názov ŽS	Doplní sa po vygenerovaní Analyticko-metodickou jednotkou
Kód ŽS	Doplní sa po vygenerovaní Analyticko-metodickou jednotkou
Okruh ŽS	Doplní sa po vygenerovaní Analyticko-metodickou jednotkou
Účastníci procesu	Vypísať všetkých účastníkov v procese, ktorý sú v diagrame reprezentovaní plavebnou dráhou (Neuvádzať ako účastníka napr. Informačné systémy"). V diagrame sa zachytávajú role, v karte procesu organizačné útvary.
Legislatívne pokrytie	Uviesť názov legislatívneho predpisu (s uvedením paragrafu, odseku, písmena- ak je to možné), ktorý upravuje vykonávanie daného procesu.
Vstupy procesu	Vypísať, ktoré dokumenty sú potrebné pre spustenie procesu
Výstupy procesu	Vypísať, ktoré dokumenty sú výsledkom ukončenia procesu
Štartovacia udalosť	Uviesť presný názov podľa diagramu
Koncová udalosť	Uviesť presný názov všetkých koncových udalostí podľa diagramu
Obslužné kanály	Uviesť spôsoby, akým žiadateľ komunikuje s vykonávateľom procesu. Obslužný kanál vybrať z číselníka AMJ.
Typy dopytov	Číselne a slovné uviesť približný počet dopytov (napr. "25 000 žiadostí o zápis do registra za rok 2018"). V TO BE karte procesu odborne odhadnúť očakávaný počet dopytov
Varianty procesu	Ak sa k procesu viažu varianty vykonávania procesu, uvedie sa iba kód variantu procesu
Metriky	Uviesť aktuálne merané alebo do budúca navrhované ukazovatele výkonu procesu (Metodika merania výkonnosti procesov prostredníctvom KPI)
Informačné systémy	Uviesť presný názov všetkých informačných systémov diagramu
Obmedzenia realizácie procesu	Slúži na popis napr. prestojov v procese, ktoré obmedzujú realizáciu procesu (neuvádzať legislatívne zdržania)

51. Neuvádzať skratky v karte. Napr. pre atribút „Informačné systémy“ sa v karte uvedie „CEZIR – centrálny živnostenský register“

50. Ak by bolo potrebné uviesť viac informačných systémov, tak sa každý z nich uvedie v samostatnej bunke

KONTAKT

Ministerstvo vnútra SR
Sekcia verejnej správy

Drieňová 22, 826 86
Bratislava 29

cmr.svs@minv.sk

Európska únia
Európsky sociálny fond

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

